

*Elämän
tähden*

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet nyt ja SOTEssa

STESO ry VERKOSTOTAPAAMINEN 14.3.2018

Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen

Aiheet

- ❖ Pirkanmaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen nykyiset rakenteet
- ❖ HYTE Pirkanmaan sote- ja maakuntaudistuksessa
 - ❖ Esimerkkejä

**”Pirkanmaalla tehdään Suomen paras ja Euroopan kiinnostavin sote- ja maakuntauudistus ” = HYTE –näkökulmasta:
MAHDOLLISTETAAN YHDESSÄ HYVINVOINTI- JA TERVEYSEROJEN KAVENTAMINEN**

SOTE-KUSTANNUKSIA LISÄÄVÄT

- ARJESSA PÄRJÄÄMISEN HAASTEET
- SUURET KANSANSAIRAUDET
- KOMPLIKAATIOT
- MONISAIRAAT

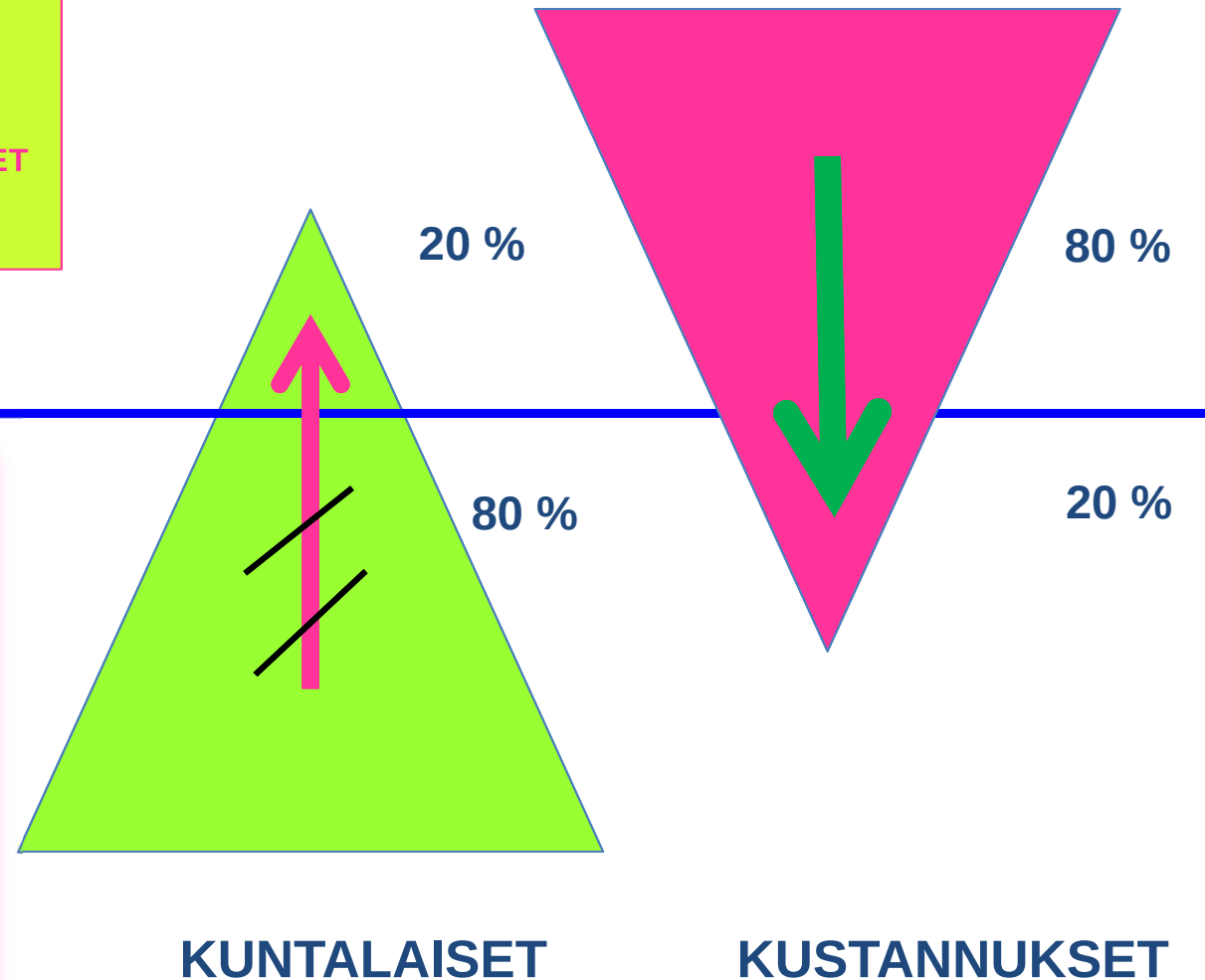
YDINTAVOITE:

HYVINVOINTIA JA

**TERVEYTTÄ
EDISTÄVIEN**

VALINTOJEN

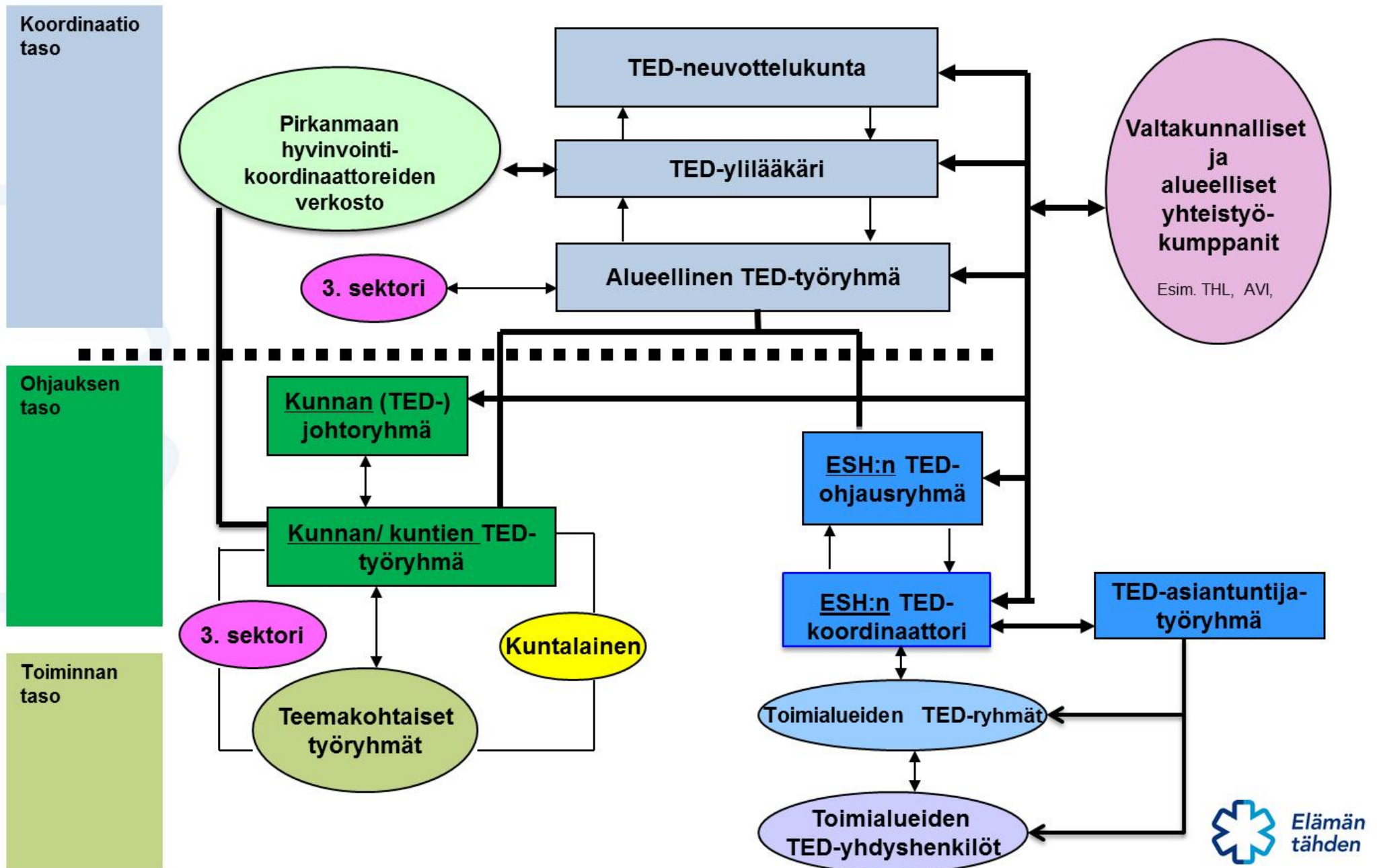
MAHDOLLISTAMINEN

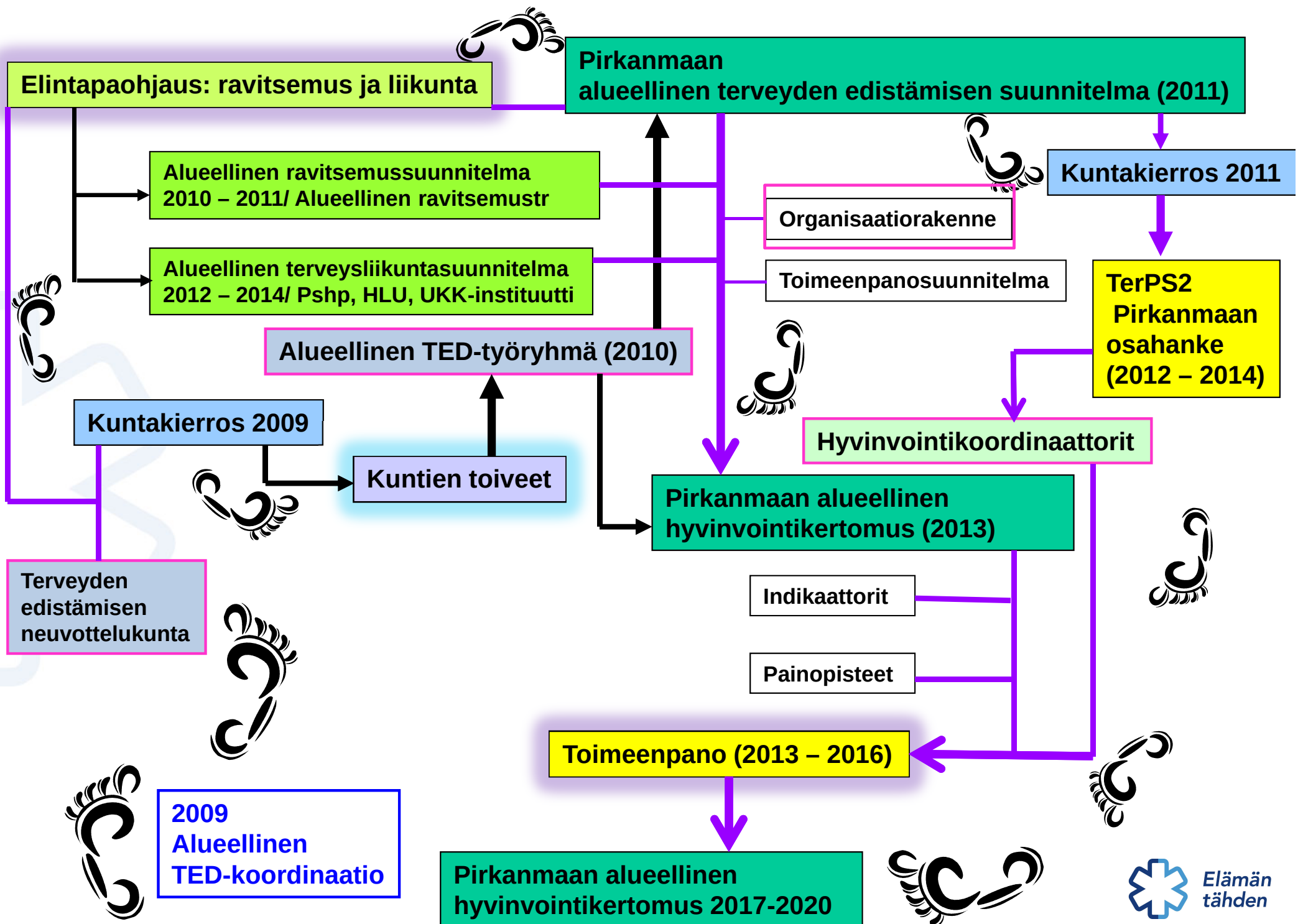

Pirkanmaan alueellinen HYTE-koordinaatio: PSHP:n jäsenkunnat + Punkalaidun

Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen koordinaation organisaatio

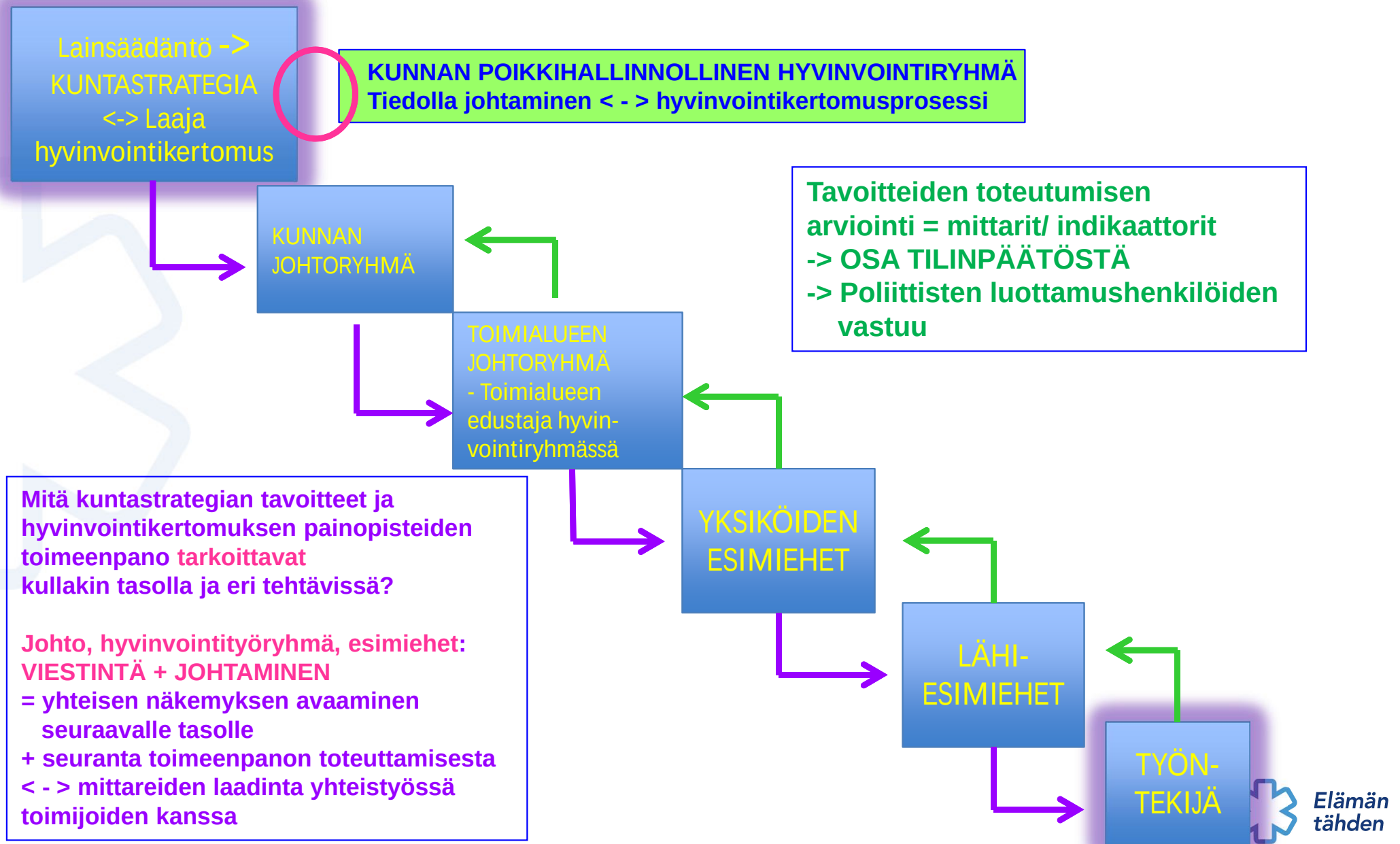

HYTE-työ kunnan rakenteissa

- ❖ Edellytykset toisin tekemiselle :
rakenteet + systemaattiset toimintakäytännöt +
niiden yhteys toiminta- ja taloussuunnitteluprosesseihin
 - ❖ Hyvinvointityöryhmät: edustus kunnan kaikilta toimialoilta, mukana ≥ 1 jorysta
 - ❖ Tehtävät määritetty
 - ❖ Kokoukset sovittu: erityisesti suhteessa kunnan toiminta- ja taloussuunnitteluprosessiin
 - ❖ Vastuut ja valtuudet suhteessa toiminta- ja taloussuunnitteluprosessiin **kirjattu**
 - ❖ MINIMI: kukin jäsen **koordinoi** hyvinvointikertomuksen painopisteen toimeenpanon sekä toteutumisen raportoinnin edustamansa toimialan toiminta- ja taloussuunnitteluprosessissa
 - ❖ Hyvinvointikoordinaattori
 - ❖ **Määritetty ja kirjattu tehtävät** , **vastuut ja valtuudet** , myös suhteessa toiminta- ja taloussuunnitteluprosessiin, sekä koordinaatiotehtävään käytettävä **työaika**
 - ❖ Tarkastuslautakunta
 - ❖ Miten hyvinvointijohtamisen tavoitteet, toimenpiteet ja resurssien käyttö kunnassa on toteutunut = **osa arviointikertomusta**
 - ❖ EVA-menettely
 - ❖ Hallitus/ valtuusto: päätös käyttöönotosta
 - ❖ Lautakunnat: päätös missä päätöksissä kukin lautakunta käyttää
 - ❖ Valtakunnalliset ja alueelliset tiedonkeruut (mm. TEAviisari-tiedonkeruut, kouluterveyskyselyt) -> tiedon hyödyntäminen johtamisessa

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, esimerkkinä kunta
= hyvinvointia ja terveyttä edistävien valintojen mahdollistaminen
kuuluu kaikille, joka päivä

Aiheet

- ❖ Pirkanmaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen nykyiset rakenteet
- ❖ HYTE Pirkanmaan sote- ja maakuntauudistuksessa
 - ❖ Esimerkkejä

Pirkanmaan valmistelun organisoituminen esivalmistelun II vaiheessa

Maakuntauudistuksen poliittinen ohjausryhmä

Maakuntauudistuksen johtoryhmä

Koordinaatioryhmä

A) Palvelut

1. Alueen kehittäminen
2. Pelastustoimi ja varautuminen
3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
4. Sote-palvelut
 - 4.1. Lasten ja perheiden palvelut
 - 4.2. Ikäihmisten ja vammaisten palvelut
 - 4.3. Päihde- ja mielenterveys-asiakkaiden palvelut sekä työikäisten sosiaalipalvelut
 - 4.4. Sote-keskuspalvelut
 - 4.5. Erikoissairaanhoidon ja sosiaali- ja terveydenhuollon muut palvelut

B) Järjestäjätoiminnot

1. Taloussuunnittelu ja tiedolla johtaminen
2. Osallistuminen
3. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta
4. Yhteistyöalueasiat
5. Viranomaisohjaus ja valvonta
6. Strateginen hankinta ja valinnanvapauden mallit
7. Palveluverkko, kiinteistöt ja tilat
8. Asiakas- ja palveluohjaus
9. Maakunnan, kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyö

C) Strategiset konsernipalvelut

1. ICMT ja digitalisaatio
2. Henkilöstöasiat ja henkilöstön osallistuminen
3. Konsernirakenne ja johtaminen
4. Tukipalvelujen ohjaus
5. Hallinto ja laki
6. Viestintä ja verkkopalvelut

HYTE-työryhmä, esivalmistelun II vaihe

Sari Mäkinen, PSHP/ PETE, puheenjohtaja

*Maarit Varjonen-Toivonen, PSHP/ PETE, esittelijä

*Mika Vuori, Tampere, varapuheenjohtaja

*Minna Kylmäniemi, PSHP/ PETE, sihteeri

*Juha Ahonen (PSHP/ TA5)

*Ulla Harala (Hämeenmaan Sydänpiiri)

Marja Huttunen (ELY)

Anja Jalonen-Männikkö (Tampere/ neuvolapalvelut)

Tarja Laukkanen (Tampere/ sosiaalityö, perheet)

Marja Lehtonen (Akaa)

Riitta Luoto (KELA)

*Maija Mäkinen (Kangasala/ HYTE-työ)

Juha Mieskolainen (AVI)

* Paula Paavilainen (Pirkkala/sote-palvelut)

*Marja-Leena Parto-Koski (Sastamala/ HYTE-työ)

Tarja Paulaniemi (TE-toimisto)

Satu Rannisto (työterveyshuolto)

Kirsi Sario (ympäristöterveydenhuolto)

Mirja Sunttila (Keiturinsote, Virrat)

Tuula Tuominen (Pikassos)

*Markku Valkamo (Valkeakoski/ sivistyspalvelut)

*Tommi Vasankari (UKK-instituutti)

HYTE-työryhmän tehtävät Pirkanmaan sote- ja maakuntauudistuksessa

❖ **Tavoitteet tehtäväkokonaisuuksittain, kunkin osalta**

- ❖ Tavoitteet **30.6.2018** mennessä
- ❖ Tavoitteet valtuuston alkuun mennessä **1.1.2019**
- ❖ Tavoitteet järjestämisvastuun alkuun mennessä **1.1.2020**
- ❖ Yhdyspinnat muihin valmistelun työryhmiin

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen poikkihallinnollinen ja strateginen johtamismalli
2. Päätösten ennakoarvioinnin prosessi (EVA-menettely)
3. Alueellisen yhteistyön koordinaatio, rakenteet ja toimintatavat
4. Alueellinen hyvinvointikertomustyö
5. Maakuntien kunnille tarjoama tuki
6. Maakuntastrategian mukaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet
7. Ehkäisevien sosiaali- ja terveysten palveluiden sekä digitaalisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tukevien palvelujen järjestämisen ja tuottamisen suunnittelu
8. Malli asiakasosallisuuden käytännöistä
9. Yhdyspintapalvelut
10. HYTE-kannustinjärjestelmä –malli
11. Luotu edellytykset maakuntien ja kuntien valtion rahoitukseen liitettävästä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosan (HYTE-kerroin) saamiseksi täysimääräisenä Pirkanmaalle
12. Ympäristöterveydenhuollon palvelut

Tehtäväkokonaisuudet ja työn etenemisen vaihe

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen poikkihallinnollinen ja strateginen johtamismalli luotu

- Työstetty HYTE:n näkökulmasta poliittisen ohjauksen ja maakunnan järjestämisen rakenteita työryhmän 1. valmisteluvaiheen laatiman hyvinvoinnin johtamisen rakenteiden mallin pohjalta.
- Osallistuttu Kojo alatyöryhmän työskentelyyn HYTE näkökulmalla.

2. Päätösten ennakoarvioinnin prosessi kuvattu eri väestöryhmien osalta (pätösten EVA)

- EVA-menetelmän käyttöönoton tukeminen koulutuksin maakunnan alueella 30.6.2018 mennessä etenee aikataulun mukaisesti
- HYTE-työryhmän kokouksessa 15.2.2018 esitetty suunnitelma kunnille ja maakunnalle kohdennettavasta EVA-koulutuksesta

3. Alueellisen yhteistyön koordinaatio, rakenteet ja toimintatavat määritelty

- 30.6.2018 mennessä laaditaan esitys maakunnan hyvinvointiryhmän sekä hyvinvointikoordinaattoreiden verkoston tehtävistä
- Pirkanmaan hyvinvointikoordinaattoreiden verkoston ja Terveiden edistämisen neuvottelukunnan yhteisessä kokouksessa 9.2.2018 työstetty molempia aiheita. Jatkotyöstäminen HYTE-työryhmästä kootussa pientyöryhmässä. Kommentoinnit Pirkanmaan hyvinvointikoordinaattoreiden verkostolta ja Terveiden edistämisen neuvottelukunnalta. Esittely HYTE-työryhmän kokouksissa/ sharepointiin kommentoitavaksi työvaiheissa.

7.3.2018

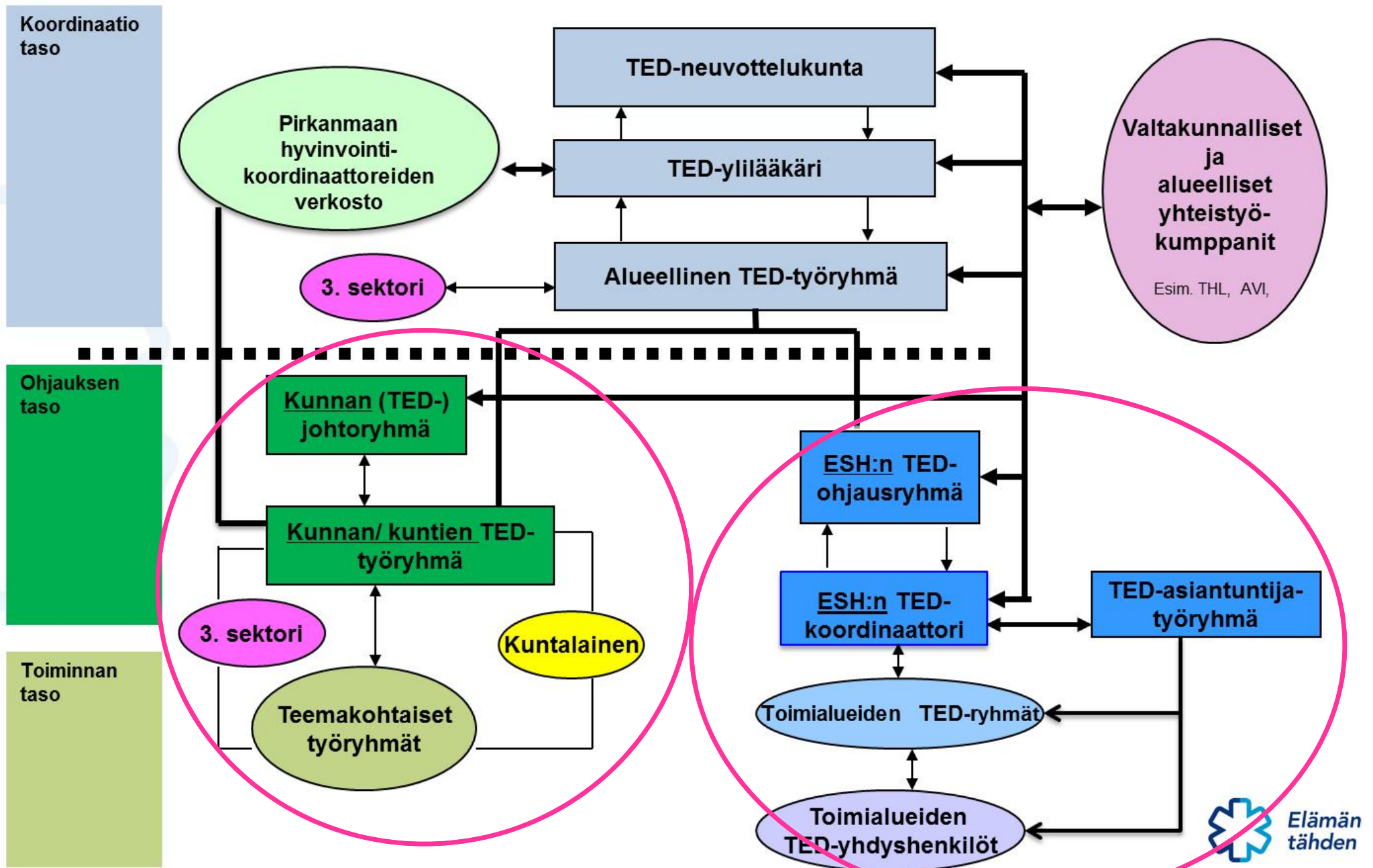
5

www.pirkanmaa2019.fi

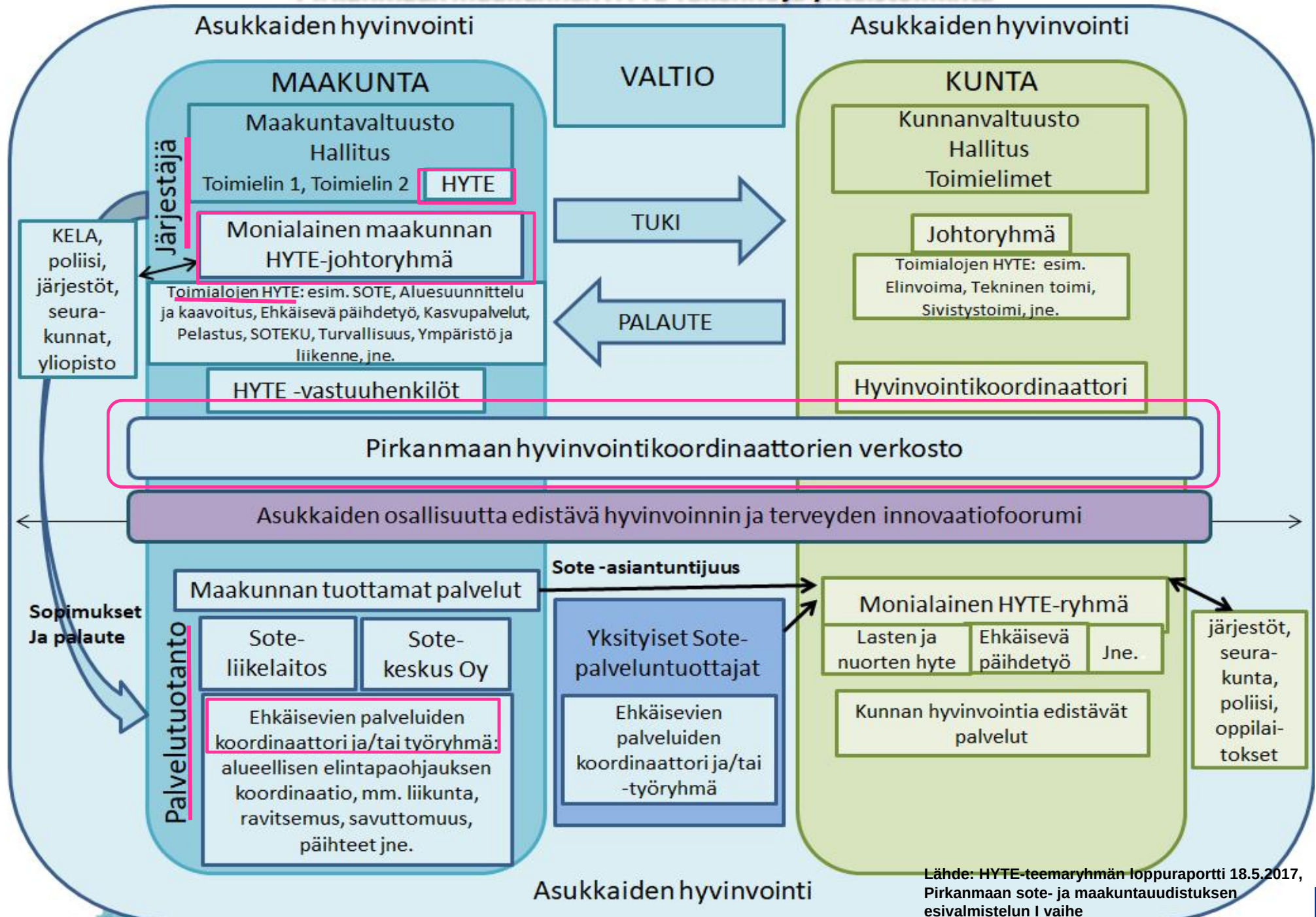

Pirkanmaa 2019

Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen koordinaation organisaatio

Pirkanmaan maakunnan HYTE-rakenne ja yhteistoiminta

HYTE-työryhmä: Väliraportti 28.2.2018

4. Alueellisen hyvinvointikertomustyön käytännöt valmisteltu

- 30.6.2018 mennessä laaditaan esitys hyvinvointikertomustyön organisoinnista ja vastuutahoista
- Olemassa valmis prosessi, rakenteet ja verkostot, joilla yhdessä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa valmisteltu 2 alueellista hyvinvointikertomusta -> muokataan tähän valmisteluun sopivaksi
- Odottaa strategialuonnetelmien linjauksia: miten alueellinen hyvinvointikertomus huomioidaan maakuntastrategian valmistelussa -> organisointi ja vastuutahot, aikataulutus

5. Maakuntien kunnille tarjoama tuki määritelty

- Suuntima-arviointityökalua testattu kerran kunnissa Pirkanmaan alueella
- Koottuun materiaaliin tutustuttu ja suunnittelu etenee

6. Maakuntastrategian mukaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet

- HYTE:n strategisten tavoitteiden tuottaminen maakuntastrategian valmisteluun:
- Strategiatavoitteet perustuvat tilannekuvaan, joka luodaan alueellisen hyvinvointikertomuksen tietojen ja jatkossa tietoaltaan ajantasaistiedon sekä kuntien ja kaupunkiseutujen hyvinvointitietojen perusteella.
- Kuntalaisten osallistuminen valmisteluun.
- Kuntastrategiat ja kuntien tilannekuva pohjalla.
- Kuntien tukeminen nostetaan yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi (laki).
- Aihiot valmiina 1.9.2018
- HYTE:n strategisten tavoitteiden tuottaminen sote-palvelustrategiaan ja palvelulupaukseen osana strategiakokonaisuutta
- Ennaltaehkäisevät palvelut/ matala kynnyks/ lähipalvelut
- Sisällöissä näkyviin kunnan ja maakunnan yhdyspinnat

7. Ehkäisevien sosiaali- ja terveystalveluiden sekä digitaalisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tukevien palveluiden järjestäminen ja tuottaminen suunniteltu. Yhdyspinta kuntien muihin hyvinvointipalveluihin rakennettu

- Ehkäisevien SOTE-palveluiden ja kuntien HYTE:n yhdyspintapalveluiden kohderyhmänä lapsiperheet, mt-päihdeasiakkaat ja ikäihmiset osalta tutustuminen olemassa olevaan materiaaliin ja sen työstäminen aloitettu.

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020
LAADITTU ALUEELLISENA YHTEISTYÖNÄ

http://pshp.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Alueellinen_yhteistyö/Terveystiedustaminen/Alueellinen_hyvinvointikertomus

INDIKAATTORIT

- ❖ Valmistelevalle pientyöryhmälle VALMU
 - Alueellinen TEDtr, hyvinvointikoordinaattorit
 - Erikoissairaanhoidon TED-asiantuntijat
 - Alueellinen ravitsemustr
- ❖ Terveystiedustamisen neuvottelukunta 5.2.2016

PAINOPISTEET

- ❖ VALMU
 - Alueellinen TEDtr, hyvinvointikoordinaattorit
 - Erikoissairaanhoidon TED-asiantuntijat
 - Alueellinen ravitsemustr
- ❖ Erikoissairaanhoidon TED- ohjausryhmä: luonnos 8.3.2016
- ❖ Terveystiedustamisen neuvottelukunta 1.4.2016

TOIMENPITEET, ARVIO RESURSSITARPEISTA, TOTEUTUMISEN ARVIOINTIMENETTELYT

- ❖ VALMU
 - Alueellinen TEDtr, hyvinvointikoordinaattorit
 - Erikoissairaanhoidon TED-asiantuntijat
 - Alueellinen ravitsemustr
- ❖ Erikoissairaanhoidon TED- ohjausryhmä 16.5.2016
- ❖ Terveystiedustamisen neuvottelukunta 27.5.2016

HYVÄKSYMISMENETTELYT

HYVÄKSYNTÄ KUNTIEN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN LAUSUNTOJA VARTEN

- ❖ Syyskuun alku
 - Erikoissairaanhoidon TED-ohjausryhmä
 - Terveystiedustamisen neuvottelukunta 26.8.2016
 - PSHP:n johtoryhmä 5.9.2016

LAUSUNTOKIERROS

- ❖ Syyskuu - lokakuun puoliväli ad 18.10.2016

MAHDOLLISET TÄYDENNYKSET JA MUUTOKSET

- ❖ Lokakuun loppu – marraskuu

HYVÄKSYMINEN PSHP:n VALTUUSTO

- ❖ Marraskuu – joulukuu
 - Erikoissairaanhoidon TED-ohjausryhmä 17.10.2016
 - Terveystiedustamisen neuvottelukunta 25.10.2016
 - > PSHP:n johtoryhmä 7.11.2016
 - > Pshp:n hallitus 21.11.2016
 - > Pshp:n valtuusto 12.12.2016

-> Toimeenpano 1/2017 alkaen

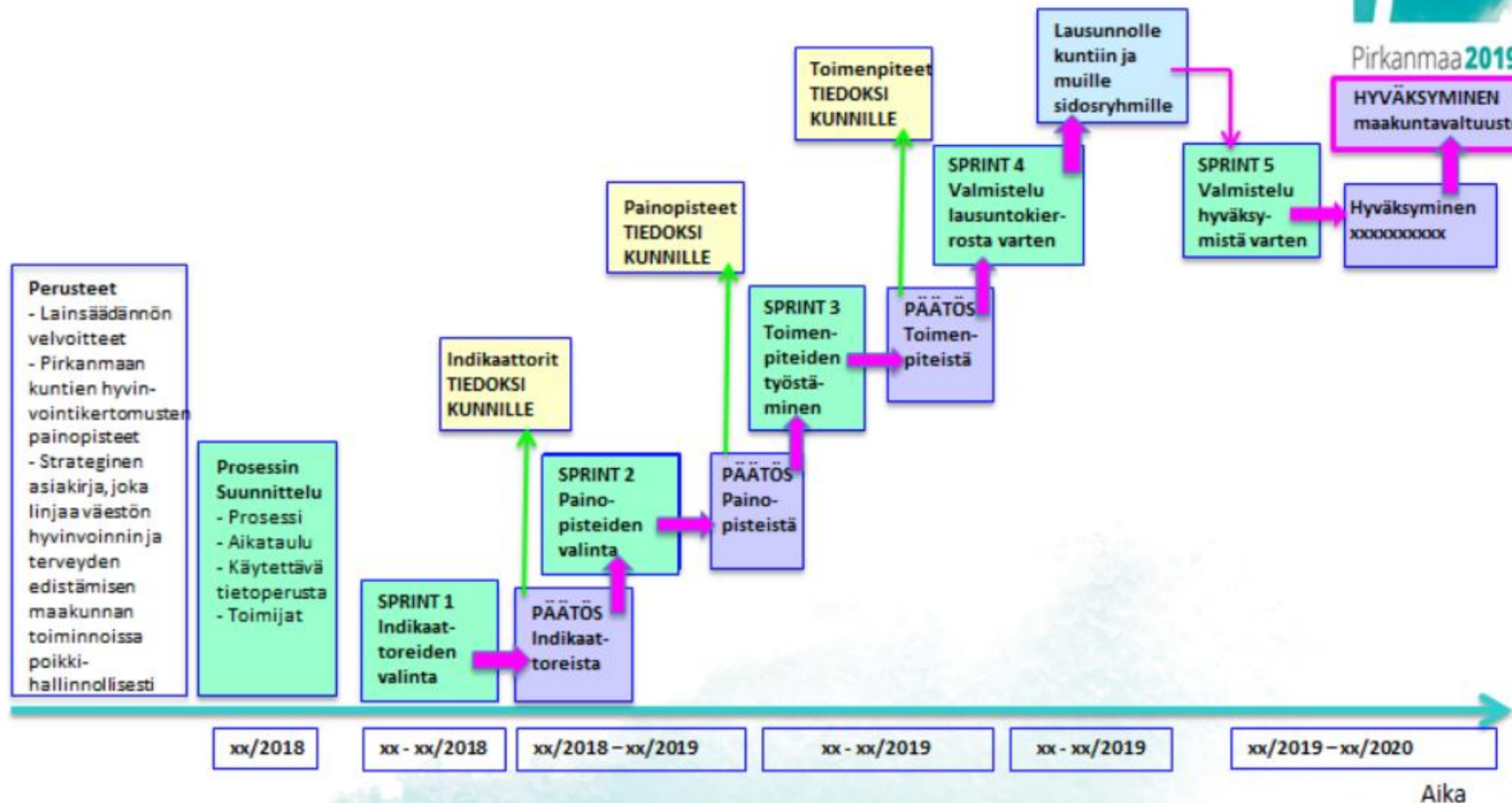

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2020 - VALMISTELU SCRUM-prosessina

Suunnitelma
HYTE-työryhmässä
15.3.2018
esitettäväksi

Pirkanmaa2019
HYVÄKSYMINEN
maakuntavaltuusto

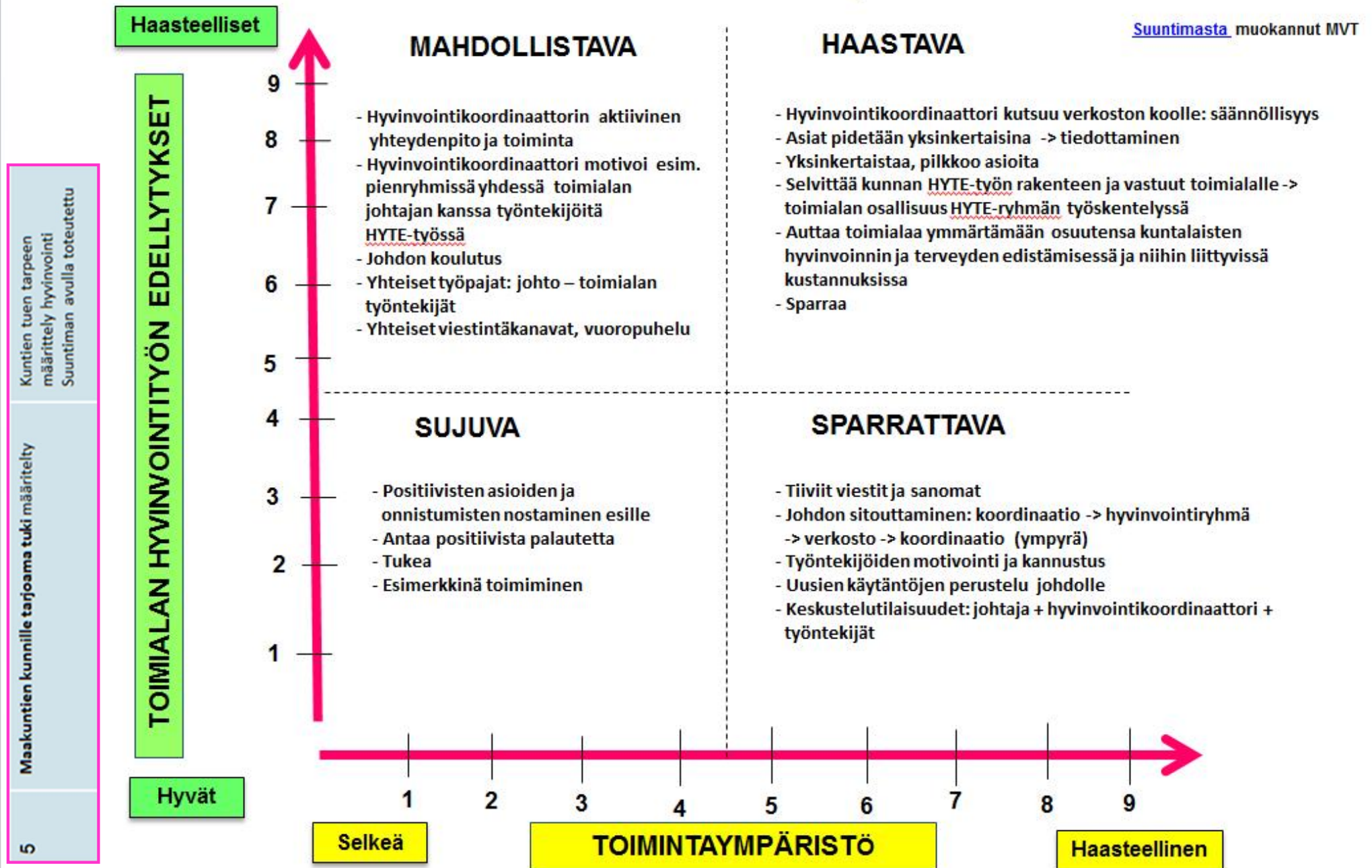
Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2020 - PÄÄTETTÄVÄ VALMISTELUN KÄYNNISTÄMISEKSI

Suunnitelma
HYTE-työryhmässä
15.3.2018
esitettäväksi

Pirkanmaa 2019

- ❖ **Prosessisuunnitelman hyväksyntä xx.xx.2018**
 - ❖ Vastuutahot, valtuudet
- ❖ **Aikataulusuunnitelma xx.xx.2018**
 - ❖ Työskentely SCRUM-periaatteella
 - ❖ -> Hyväksymismenettelyt
 - ❖ -> Toimeenpano käynnistyy xx.xx.2020
- ❖ **Käytettävä tietovaranto ja trendikehitys**
 - > asiakirjan hyödyntäminen tiedolla johtamisessa
 - > yhteys maakuntastrategiaan sekä maakunnan toiminta- ja taloussuunnitteluprosessiin; mm.
 - ❖ Pirkanmaan kuntien hyvinvointikertomusten painopisteet ja niiden toimeenpano
 - ❖ SHVK:n tiedot
 - ❖ Maakunnan ja kuntien HYTE-indikaattoreiden tiedot
 - ❖ Maakunnan muut kuin sote-toiminnot: elinvoima ...
- ❖ **Toimijat**
 - ❖ Valmisteleva työryhmä (10 – 15 henkilöä) ja pj: ???
 - ❖ Osallistettavat sidosryhmät
 - ❖ Kunnat: Pirkanmaan hyvinvointikoordinaattoreiden verkosto
 - ❖ Muut: TED-neuvottelukunta, PSHP, AVI, Järjestö 2.0, KULTU...
 - ❖ Sprinttien/ välivaiheiden hyväksyntä
 - ❖ Asiakirjan hyväksyminen: maakuntavaltuusto
 - ❖ Toimeenpanon käynnistäminen

A. HYVINVOINTITYÖRYHMÄN JÄSEN ARVIOI OMIA SEKÄ OMAN TOIMIALANSA HYVINVOINTITYÖN EDELLYTYKSIÄ.

Jokainen hyvinvointityöryhmän jäsen täyttää oman paperin.

Nimi ja toimiala

Teemu Tomera, tekninen

Kysymyksen nro	KYSYMYKSET/ VÄITTÄMÄT			
1	Hyvinvointityön näkyvyys omalla toimialallani	HYVÄ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	HEIKKO
2	Hyvinvointikertomuksen painopisteet sisältyvät oman toimialani talous- ja toimintasuunnitelmaan	KYLLÄ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	EI
3	Hyvinvointityöryhmän jäsenet on nimetty virallisella päätöksellä	KYLLÄ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	EI
4	Oman toimialani työntekijät osallistuvat hyvinvointikertomuksen painopisteiden toimeenpanon suunnitteluun	SÄÄN- NÖLLISESTI	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	EI KOSKAAN
5	Oman toimialani työntekijöiden ymmärrys hyvinvointikertomuksen painopisteiden merkityksestä omassa työssä	VAHVA	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	HEIKKO
6	Hyvinvointikertomuksen painopisteiden toimeenpanon seuranta ja raportointi omalla toimialallani	SÄÄN- NÖLLISESTI	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	EI KOSKAAN
7	Oma toimialani mahdollistaa kuntalaisten osallistumisen hyvinvointityöhön	AKTIIVISESTI	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	EI KOSKAAN
8	Oman toimialani johdon asenne hyvinvointityöhön on myönteinen	KYLLÄ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	EI
9	Toimialallani on riittävät resurssit hyvinvointityöhön	KYLLÄ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	EI

4p

B. HYVINVOINTIKOORDINAATTORI ARVIOI HYVINVOINTITYÖRYHMÄN JÄSENEEN JA HÄNEN EDUSTAMANSAN TOIMIALAN HYVINVOINTITYÖTÄ

Hyvinvointikoordinaattori täyttää kaavakkeen erikseen jokaisen hyvinvointityöryhmän jäsenen osalta.

Nimi ja toimiala Teemu Tommila, tekniikka

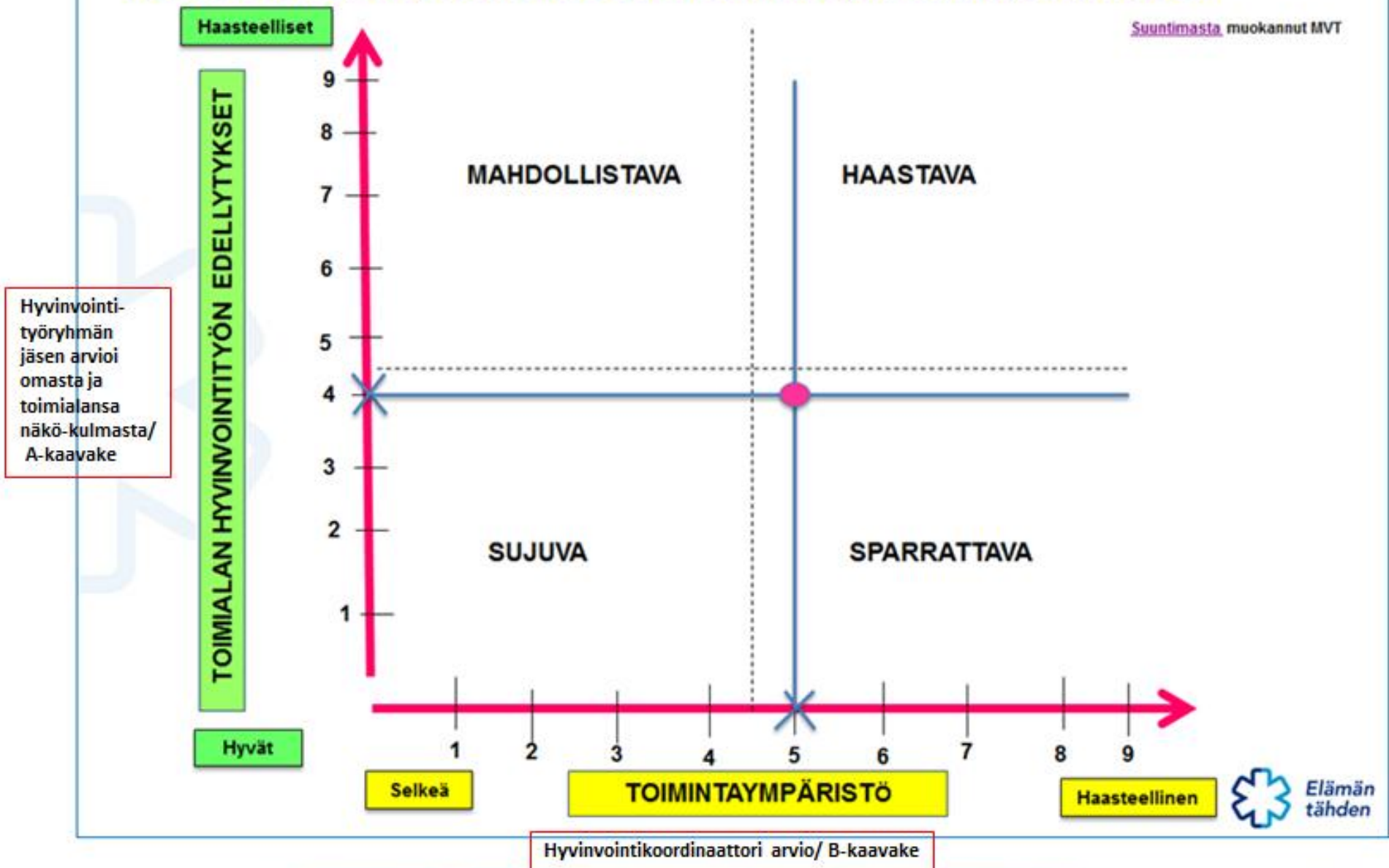
Kysymyksen nro	Väittämät			
1	Miten hyvin hyvinvointityöryhmän jäsen osallistuu hyvinvointityöryhmän kokouksiin	JOKA KERTA		EI KOSKAAN
2	Hyvinvointityöryhmän jäsenen aktiivisuus työryhmän työssä	AKTIIVISTA		PASSII-VISTA
3	Hyvinvointityöryhmään nimetyn jäsenen rooli tiedonvälittäjänä oman toimialansa ja hyvinvointityöryhmän välillä	AKTIIVISTA		PASSII-VISTA
4	Hyvinvointityöryhmän jäsenen osallistuminen oman toimialansa talous- ja toimintasuunnitteluprosessiin	VUOSIKELLON MUKAAN		EI KOSKAAN
5	Hyvinvointikertomuksen painopisteet mukana toimialan talous- ja toimintasuunnitelmassa	HYVIN		HUONOSTI
6	Hyvinvointityön asioiden käsittely toimialalla, esim. työryhmän jäsenen osallistuminen toimialan johtoryhmän kokouksiin	VUOSIKELLON MUKAAN		EI KOSKAAN
7	Hyvinvointityön eteneminen toimialalla ja toimialan sidosryhmien kanssa	VAIKUTTAVAA		EI VAIKUTTAVAA
8	Hyvinvointikertomuksen painopisteiden käsittely toimialan luottamushenkilöhallinnossa	VUOSIKELLON MUKAAN		EI KOSKAAN
9	Hyvinvointityöryhmän jäsenen ymmärrys hyvinvointikertomuksen painopisteistä heidän toimialansa arjessa	VAHVA		HEIKKO

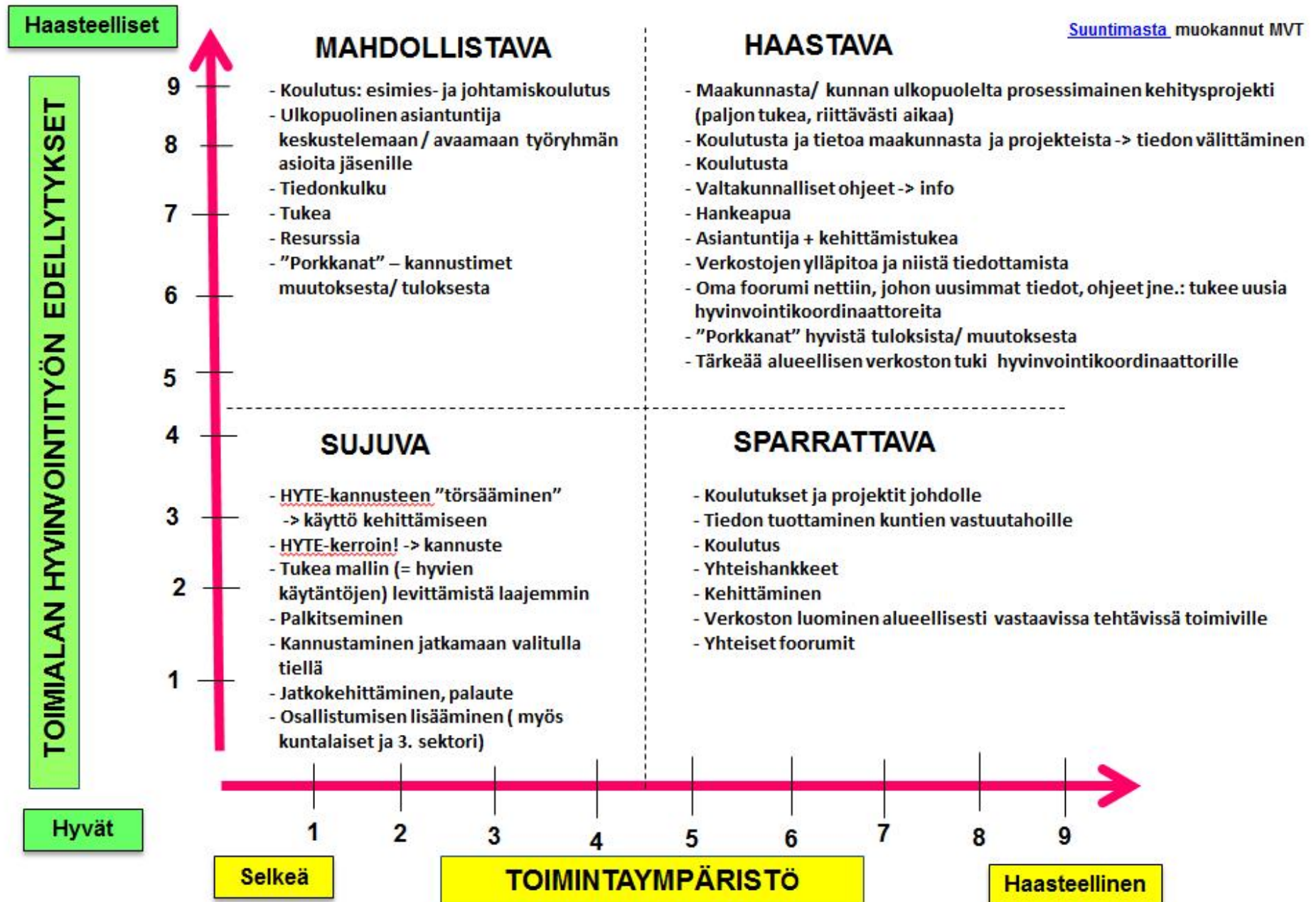
50

HYTE-SUUNTIMA

Asiakkuusstrategiat käyttöön arvioitaessa tuen tarvetta organisaation hyvinvointityössä

Suuntimasta muokannut MVT

HYTE-työryhmä: Väliraportti 28.2.2018

8. Malli asiakasosallisuuden käytännöistä

- Malli asiakasosallisuuden käytännöistä tullaan laatimaan yhdessä osallisuustyöryhmän kanssa. Yhteistyö juuri käynnistynyt.

9. Yhdyspintapalvelut järjestetty

- Yhdyspintapalveluiden osalta tiivis yhteistyö maakunnan, kunnan ja muiden yhteistyö työryhmän kanssa käynnistetty, työnjaosta sovitaan.

10. HYTE-kannustinjärjestelmä-malli laadittu

- Strategian HYTE-toimenpiteet ja mittarit määritelty tavoitteiden saavuttamiseksi yhteistyössä
- Mittarien määrittely olemassa olevan tiedon perusteella
- Valtakunnalliset sopimusmallit tekeillä
- Laaditaan sopimusluonnos ja tehdään esitys laatukriteereistä, kannustimista ja sanktioista sopimukseen yhdessä strateginen hankinta -työryhmän kanssa

11. Hyvien käytäntöjen käyttöönotto ja juurruttaminen koko maakuntaan

- Asiaa viedään eteenpäin Pirkanmaan hyvinvointikoordinaattorien verkoston kautta kevään 2018 aikana
- Alustava suunnitelma olemassa, jota tarkennetaan verkoston kommenttien perusteella

12. Ympäristöterveydenhuollon palvelut järjestetty

- Ympäristöterveyden kolmen yksikön ja aluehallintoviraston ympäristöterveyden ja alkoholihallinnon yhdistäminen on suunniteltu. Laatujärjestelmä on luotu ja otettu käyttöön. Lisäksi nykyisten yksiköiden toimintatapoja ja menettelyitä yhtenäistetään 2018-2019.

VESOTE-hankkeen tavoitteet tukevat sote-/maku-uudistusta:

SAIRAANHOITOPIIRIT VASTAAVAT KUKIN ALUEILLAAN:

- ❖ Maakunnallisen elintapaohjauksen verkoston rakentaminen yhdessä valtakunnallisten toimijoiden kanssa
- ❖ Kuntien ja muiden toimijoiden sitouttaminen hankkeeseen
- ❖ Maakunnallisen elintapaohjauksen palvelutarjottimen rakentaminen yhdessä valtakunnallisten toimijoiden kanssa
- ❖ Maakunnallisten hoitopolkujen ja palveluketjujen rakentaminen elintapaohjaukseen
- ❖ Maakunnallisen elintapaohjauksen koulutuksen toteutus yhdessä valtakunnallisten toimijoiden kanssa
- ❖ Käytännön elintapaneuvonnan toteuttaminen yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa
- ❖ Interaktiivisen elintapatiedon jakamisen rakentaminen osaksi paikallisia tietojärjestelmiä
- ❖ Toiminnan levittäminen ja juurruttaminen

1. **Nykyisten elintapaohjauskäytäntöjen kartoitus omassa organisaatiossa/ työyksikössä** (toteutus liikunta-koulutuksen aikana)
 - ❖ Painopisteinä aikuisten liikunta- ja ravitsemusneuvonta
 - ❖ Minne potilas nykyisin ohjataan saamaan neuvontaa: mihin hän menee esim. liikuntareseptin kanssa
 - ❖ Miten annettu neuvonta ja ohjaus eteenpäin nykyisin kirjataan
2. **Yhteistyöverkoston rakentaminen** (toteutus ravitsemus-koulutuksen aikana)
 - ❖ Apuna tuutori + kunnan hyvinvointikoordinaattori ja terveyskeskuksen TEKE-koulutetut
 - ❖ Kunnan muut toimialat + muut kunnassa elintapaohjausta antavat toimijat
 - ❖ Erikoissairaanhoidon käytännöt
3. **"Elintapaohjaustarjottimen" rakentaminen** (toteutus uni-koulutuksen aikana)
 - ❖ Mallina COPD-potilaan liikkumispolku
 - ❖ Esimerkki kunnan -/ alueellisen hyvinvointikertomuksen painopisteiden toimeenpanosta työyksikössä/ toimialalla/ organisaatiossa (liikunta ja ravitsemus)
4. **HYÖDYNTÄMINEN -> MALLI: toimintakäytäntöjen yhtenäistäminen ja yhteistyö eri toimijoiden kesken**

Niukat

ASIAKKAAN/ POTILAAN VOIMAVARAT
(asiakas/potilas arvioi itse)

Hyvät

YHTEISÖASIAKKUUS

Kuvaus asiakkuudesta:

Voimavarat niukat, hoidon toteutus selkeä

Esimerkkejä elintapaohjaukseen:

Järjestöjen vertaistuki- ja liikuntaryhmät

Uniryhmät

Päivätoimintaryhmät (sisältäen esim. ruuanvalmistuksen ja ruokailun)

Elintapamuutosryhmät

Lounaspalvelut

Vapaaehtoiset ulkoiluystävät

Liikuntaneuvojan palvelut

Ammattilaisen rooli:

Opastaa konkreettisesti palveluun (esim. varaa ajan), seuraa, kannustaa

VERKOSTOASIAKKUUS

Kuvaus asiakkuudesta:

Voimavarat niukat, monitahoinen ja haasteellinen hoito

Esimerkkejä elintapaohjaukseen:

Verkostotapaamiset tuen arvioimiseksi

Ateria- ja kauppapalvelut

Kotikäynnit (myös läheisten ohjaus: ravitsemus, liikunta, uni)

Kotikuntoutus

Liikunnallinen kuntoutus (sisältäen kuljetuksen)

Kotihoito ja kotisairaanhoidon palvelut

Ammattilaisen rooli:

Räätälöi palvelut, on tukena läheisille sekä toisille ammattilaisille

OMATOIMIASIAKKUUS

Kuvaus asiakkuudesta:

Voimavarat hyvät, hoidon toteutus selkeä

Esimerkkejä elintapaohjaukseen:

Verkkosivut (esim. Terveyskylä www.terveyskyla.fi) ja kirjastojen tarjonta

Omahoito-ohjelmat/ sovellukset, sähköiset työkalut

(esim. uni-, ravitsemus- ja liikuntapäiväkirjat, ODA/ Omaolo)

Lähtöreitit, terveystieteiden kioskien

Kansalaisopistojen näyttöön perustuva tarjonta

Avoimet matalan kynnyksen ryhmät

Ruokakurssit

Kuntien ulkoilu- ja pyöräilyreitit

Kuntosalit, uimahallit

Liikunta- ja urheiluseurat

Ammattilaisen rooli:

Ohjaa tiedon äärelle, on käytettävissä tarvittaessa

YHTEISYÖASIAKKUUS

Kuvaus asiakkuudesta:

Voimavarat hyvät, monitahoinen ja haasteellinen hoito

Esimerkkejä elintapaohjaukseen:

Yksilöllinen ohjaus unettomuuden hoitoon

Yksilöllinen ravitsemusterapia ja liikuntaohjaus

Eriyisryhmien liikunta

Esteettömät ulkoilureitit

Järjestöjen ammattilaisten ohjaamat ryhmät

Ammattilaisen rooli:

Auttaa valitsemaan ja osallistuu koordinoointiin, esim. elintapaohjaus eri sairaudet huomioiden

Selkeää ja yksinkertaista

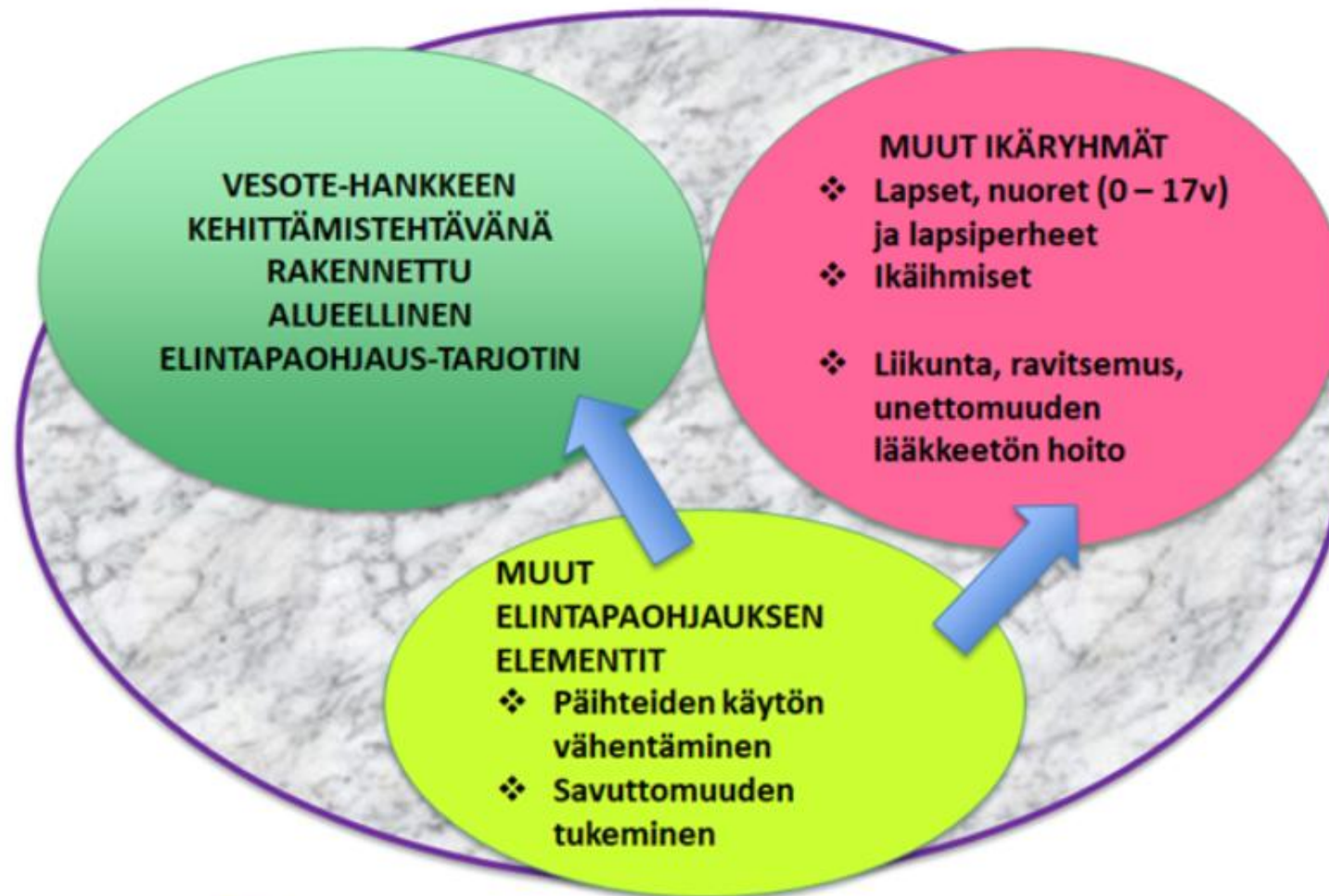
HOITO
(ammattilainen arvioi)

Monitahoista ja haasteellista

ALUEELLINEN ELINTA-PAOHJAUSTARJOTIN UUDESSA MAAKUNNASSA

Elämän
tähden

Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi <http://alueuudistus.fi/documents/1477425/3223876/hallituksen-esitys-sote-ja-maakuntauudistuksesta-2.3.-2017.pdf/05df0eec-7625-435a-b462-667279f2d029>

-> s. 740: **Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä**

s. 741: **7 §** Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

s. 742: **8 §** Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen maakunnassa

-> s. 993 **Valtioneuvoston asetus maakuntien rahoituksesta**

s. 995 - 996 **4 §** Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen määräytymisperusteet

-> s. 997 **Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta**

s. 998 – 1002 **3 §** Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteet

11	Luotu edellytykset maakuntien ja kuntien valtion rahoitukseen liitettävästä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosan (HYTE-kerroin) saamiseksi täysmääräisenä Pirkanmaalle
----	--

6.1 Pirkanmaan kuntien lainsäädäntöön liitetty HYTE-kannustimet eli valtionosuuden lisäosan laskelma

	Ennakkoväkiluku	HYTE-kerroin	
	2016	6 e/asukas	12 e/asukas
Tampere	228 173	1 369 038	2 738 076
Nokia	33 206	199 236	398 472
Ylöjärvi	32 806	196 836	393 672
Kangasala	31 177	187 062	374 124
Sastamala	25 073	150 438	300 876
Lempäälä	22 747	136 482	272 964
Valkeakoski	21 341	128 046	256 092
Pirkkala	19 169	115 014	230 028
Akaa	16 927	101 562	203 124
Hämeenkyrö	10 682	64 092	128 184
Mänttä-Vilppula	10 453	62 718	125 436
Orivesi	9 320	55 920	111 840
Ikaalinen	7 130	42 780	85 560
Virrat	6 913	41 478	82 956
Parkano	6 691	40 146	80 292
Pälkäne	6 624	39 744	79 488
Urjala	4 858	29 148	58 296
Vesilahti	4 462	26 772	53 544
Ruovesi	4 573	27 438	54 876
Punkalaidun	3 004	18 024	36 048
Kihniö	1 989	11 934	23 868
Juupajoki	1 961	11 766	23 532
Kuhmoinen	2 287	13 722	27 444

Pirkanmaa 2019

HYTE-teemaryhmän loppuraportti 18.5.2017

Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi 2.3.2017 /

Valtioneuvoston asetus maakuntien rahoituksesta,

4 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen määräytymisperusteet

”Maakuntien rahoituksesta annetun lain 12 § :ssä tarkoitettua hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerrointa määriteltäessä käytetään maakunnan toimintaa ja toiminnan tulosta kuvaavia indikaattoreita”.

1. Toimintaa kuvaavina indikaattoreina, tiedot rekisteriaineistoista

- ❖ Terveystarkastuksista (äitiys- ja lastenneuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen
- ❖ Elintapaneuvonnan toteutuminen tyypin 2 -diabeteksen riskitekijät omaaville Käypä hoito -suosituksen mukaisesti
- ❖ Päihteiden käytön mini-intervention toteutuminen terveydenhuollon asiakkaille kalenterivuonna
- ❖ Työttömien 1 krt/v toteutuneiden terveystarkastusten osuus suhteessa työttömien kokonaismäärään

2. Toiminnan tulosta kuvaavina indikaattoreina, tiedot rekisteriaineistoista

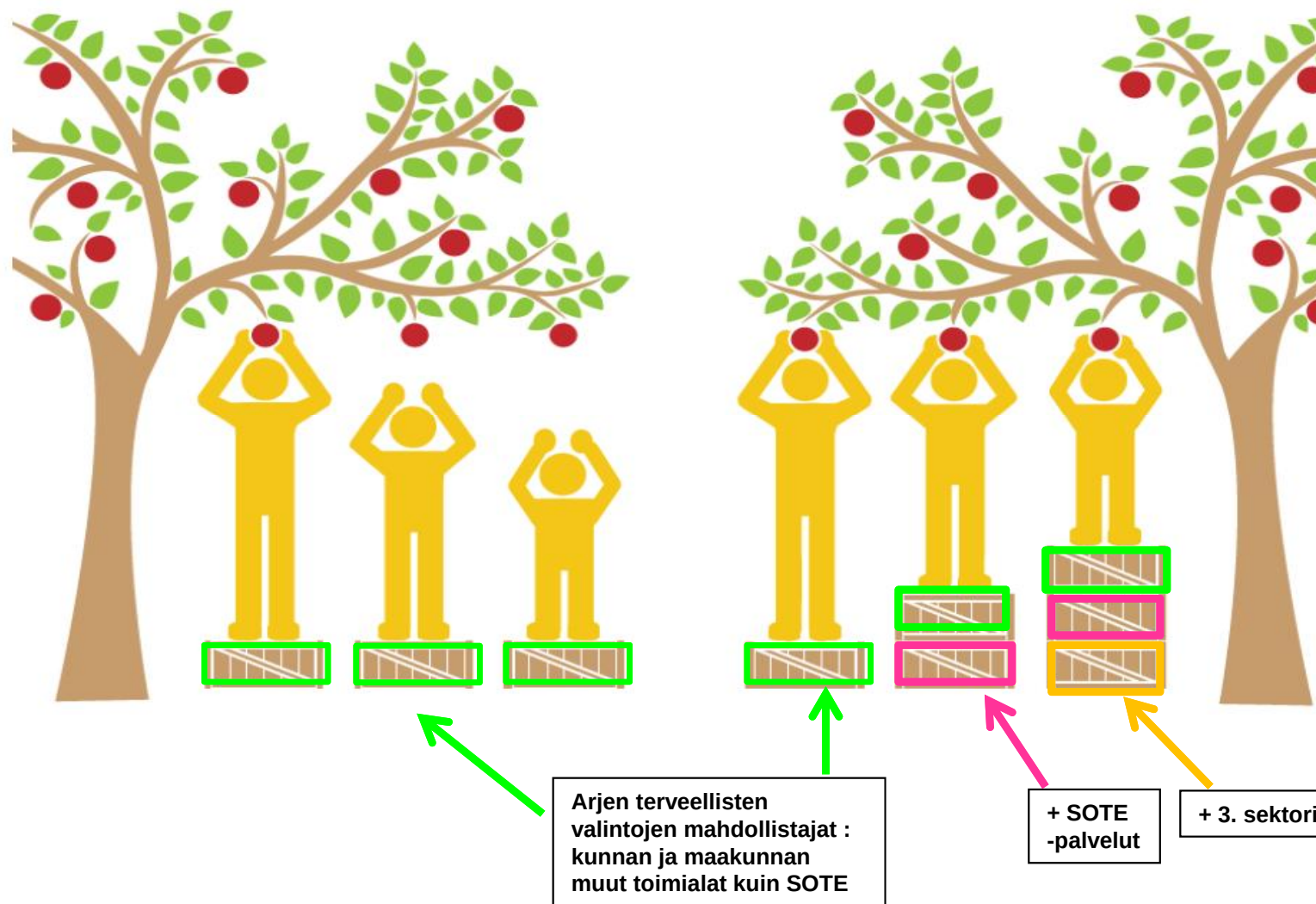
- ❖ **Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut** potilaat / 10 000 asukasta
- ❖ **Kuolleisuus tapaturmaisiin kaatumisiin ja putoamisiin** / 100 000 asukasta
- ❖ **Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden** 25 - 64-vuotiaiden osuuden väheneminen, % vastaavanikäisestä väestöstä
- ❖ **Tulottomat kotitaloudet**, osuus kaikista kotitalouksista
- ❖ **Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat** 16 – 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä
- ❖ **Alkoholikuolemat**, menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25–80 v. / 100 000 vastaavanikäistä: 1. tulokvintiilin ja 4. ja 5.tulokvintiilin ero

Kenen tontille hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu ?

HYVINVOINTI- JA TERVEYSEROT KAVENNETAAN ERI TOIMIJOIDEN YHTEISTYÖLLÄ

Lisäykset MVT

STESO Summer School 2016

Kiitos mielenkiinnosta

Yhteystiedot

Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen, PSHP/ Perusterveydenhuollon yksikkö
maarit.varjonen-toivonen@pshp.fi
GSM +358 50 574 4950

